

Gorenjec

St. 32. Leto XIX. - Kranj, 10. avgusta 1935.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg šte. 1, Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopise sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrančrskih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“: celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Po začrtani poti

Pod tem naslovom, povzetimi z enega naših člankov, je prineslo „Jutro“ pred par dnevi sledeče priznanje našemu listu:

„V Kranju izhaja tednik „Gorenjec“, ki ga izdaja skupina prijateljev ministra dr. Korošca. Način pisanja tega lističa je tak, da si g. minister notranjih del ne more misliti boljšega načina za izvajanje politike pomirjenja in koncentracije vseh pozitivnih elementov med našim narodom. Mi svetujemo gospodom okoli „Gorenjca“, da nadaljujejo „po začrtani poti“ in bodo končno prišli še dalje, kakor samo v Radikal-sko zajednico. Nam pa služi „Gorenjec“ samo kot zgovoren dokaz, da govore pristaši bivše SLS v Beogradu eno, v Sloveniji pa drugo pišejo.“

Prav nič ne dvomimo, kdo je ta članek inspiriral, „Jutro“ ga je priobčilo v obrambo onih svojih prijateljev iz Kranja, katere je zadnja leta tako izdatno podpiralo kot najpristnejše JNS-arje in edine prave, čiste, zgolj za narod delujoče, velikopotezne vzor-patriote, katerim je s svojo podporo v znatni meri pripomoglo do njihove sedanje slave in velike veljave, ki pa je danes tako velika, da kar sami sebi zadostujejo, ker nimajo nikogar drugega za seboj, kakor par onih trabantov, ki so od režima živeli ali pa jih je režim postavil h koritu, ali pa slednjič od onih, ki so se dali zavesti, da so načrte, ki so se jih taki „narodovi voditelji“ izmislili, proizvajali. Ker vsi taki sicer maloštevilni, a v zadnjih letih tako močni JNS-arjevi, ki so bili brez vseh skrupelnostov, ter prepričani, da bo njih vladavina trajala najmanj tri generacije, sedaj s strahom in trepetom pričakujejo, da pride za nje dan obračuna, zato stavijo ves svoj up na pomirjevalno akcijo vlade, ki naj velja v prvi vrsti za nje same in ki naj pogrne s plaščem pozabljivosti vse ono, kar so v zadnjih letih zakrivali. Kakor je videti pa so ti ljudje poleg tega še vedno tako naivni, da upajo, da jim bo pomagala ravno pomirjevalna akcija, da obdrže še nadalje one položaje, ki so jih mnogi dosegli potom goljufij in drugih kaznivih dejanj, ki pa hočejo sedanjo pomirjevalno akcijo izrabiti sebi v prid tako, da ne bi narod le njim prizanesel, ampak da bi jih v znamenju pomirjenja pustil na svojih položajih in pri koritih. Ne bila bi napačna taka pomirjevalna akcija! Mislimo si, hudodelca, ki je najel zločinca, da bi zavratno umoril in odstranil h takemu veljaku neljubega človeka, pa se mu je naklep ponesrečil. Ali ni v smislu take pomirjevalne akcije sedaj na mestu, ko se je dobila sled za zločincem, da se ga ne preganja in hudodelcev ne razburja, saj je več kot dovolj, da se je naklep ponesrečil. Ali n. pr. če se je spravilo ugodnega dostojanstvenika z najogabnejšimi sredstvi v ječo zato, da bi se ga odstranilo iz kraja, ali ni v interesu pomirjevalne akcije, da sedaj, ko so prišli na dan različni novi momenti, ne pusti zadeve pri miru in s tem marsikoga ne razburja, saj je vendar oni, ki so ga spravili v ječo, lahko zadovoljeni, da je dobil tako malo let ječe. Ali vzemimo, da si je kdo pridobil kako funkcijo z očitno goljufijo in da prinaša še danes takemu funkcionarju lepe direktive, pa še več indirektnih dohodkov in obilo časti. V znamenju pomirjevalne akcije naj se takega funkcionarja, ki je svoje mesto sicer prostaško prigoljufal, pusti v miru, da živi še naprej nemoteno svoje dohodke in pa velike časti. Ali če je kdo povzročil s svojimi krivičnimi denuncijacijami drugemu ogromno materijelno a tudi moralno škodo, bilo bi v smislu te „Jutrove“ pomirjevalne akcije, da se take denuncijacije, posebno če so bile naravnost zlobno zmišljene, uničijo in da se denuncijantje ne izdajo, ker vendar ne gre, da bi se take vzor-poštenjake še vznemirjalo, zlasti ker so bili že do-

volj kaznovani, da so izgubili ogromne premije, ki so jih z vso sigurnostjo pričakovali, ko se je dokazalo, da so bile njih denuncijacije gole izmišljotine. Takih primerov bi mogli naštetih neizmerno veliko. Če bi pomirjevalna akcija šla za tem, da se take falotarije še naprej ščitijo in zakrivajo, ne bi to prineslo nobenega pomirjenja, ampak ravno nasprotno. Ljudstvo bi moralo obupati nad vsako pravico in izgubiti prav vso vero v zakone! Ljudstvo se bo pomirilo šele takrat, kadar bo spoznalo, da se lumparija tudi na tem svetu kaznuje, pa naj se zakriva in ogrinja še s takim patriotičnim plaščem. Neštete krivice, nešteta po zakonu strogo kaznjiva dejanja, ki se v pretekli dobi niso le tolerirala, ampak naravnost favorizirala, ščitila in od zgoraj ukazovala, kar je povzročilo skrajno demoralizacijo naroda, se morajo sedaj brezobzirno razkriti in strogo kaznovati, če hočemo narod ozdraviti. — Zgolj iz tega moralnega načela bomo po začrtani poti še nadalje odkrivali vse kivice, ki so se v zadnjih letih našemu narodu zgodile, le da bomo naša odkritja bolj točno precizirali in vsak nam znan slučaj do popolne jasnosti razkrili zlasti v smislu da bomo prave povzročitelje teh krivic narodu v vsej nagoti pokazali, da se jih bo vedel čuvati, a da bo z njimi tudi obračunal.

V tej zvezi povemo „Jutru“ in njegovim inspiratorjem še to, da je prezrlo močni vladin povdarek, ki je sicer samoposebi umeven, da bo vlada spoštovala zakon!

Vsem onim pa, ki se čutijo prizadete, dali smo že ponovno dober svet in ga jim tudi danes morda zadnjikrat ponovimo: Če hočete sebi dobro in če nočete, da bi si narod ne mazal rok z Vašo odstranitvijo, tedaj izginite sami iz prigoljufanih pozicij poprej, predno pride dan obračuna; popravite sami, če morete krivice, ki ste jih storili, prosite Vaše žrtve za odpuščanje in gotovo boste našli preje pri svojih žrtvah usmiljenje in prizanehanje, kakor pa so našle one in njihove nedolžne rodbine pred Vašim preganjanjem.

Kar se tiče koncentracije vseh pozitivnih elementov moramo povdarjati, da je ta koncentracija bila pri nas že izvršena. Že od vsega začetka smo hodili po jasno začrtani poti zbrati vse pozitivne in poštene elemente na eni fronti, kar se nam je tudi posrečilo v veliko višji meri in popolnejše, kako povsod drugod. Seveda smo pa mišljeno, da ne spadajo v koncentracijo pozitivnih elementov taki ljudje, ki so se v zadnjih treh letih izkazali tako, kako smo v „Gorenjcu“ že večkrat povedali in ki so v teh letih svojo politično moč tako grdo izrabljali in se nad slovenskim narodom tako hudo pregrešili, kakor se ni nihče, tudi v najhujših časih narodovega suženjstva. Te vrste ljudi pa je razmeroma zelo malo; so pa gnojni čir na narodovem telesu, ki ga je treba izrezati iz telesa, ker sicer v celoti propade. Ti ljudje ne spadajo v nobeno koncentracijo pozitivnih elementov, ampak treba jih je iz vsake zdrave narodne organizacije izločiti. Ker je ta koncentracija pri nas že skoraj popolnoma izvedena, ker izključuje le glavne in vodilne krivce bivšega režima iz svoje srede, zato se ji lahko še vsakdo pridruži, ki nima omadeževane preteklosti. Naj bo „Jutro“ potolaženo; ni začrtane poti ne bomo zapustili, po njej bomo šli v ravni smeri naprej, kakor doslej, samo še z veliko večjo odločnostjo, ker imamo resen namen, do korenine iztrebiti vse zlo, ki so ga povzročili v zadnjih letih ter vsem skupaj, kakor vsakemu posamezniku od družbe, ki je v zadnjih letih strahovala Gorenjsko, za vedno napraviti konec.

Obrtna razstava v Radovljici

Prav po naključju je menda prišlo, da se v letu 1935 pokaže cela Gorenjska javnosti, kaj zmore s svojim domačim obrtništvom. Kakor sta se v Kranju in v St. Vidu pri Ljubljani zasnova obrtniški razstavi, tako nas je presenetila tudi Radovljica. Tih, skoro neopaženo se je sestavil preteklo spomlad v Radovljici odbor za prireditev obrtniške razstave. Prav tako tiho in spretno so sodelovali za izvršitev tega načrta tudi obrtniki ožjega kroga radovljiškega sreza.

Obrtniška razstava se je priredila v obširnih prostorih narodne šole v Radovljici, ki obsega 8 velikih šolskih dvoran, porabili so se za to še drugi manjši prostori in hodniki. Razstava je bila slovesno otvorjena v nedeljo 21. julija in bo odprta do 15. avgusta t. l. Razdeljena je prav po vzorcu kakega velesejma. Razstavilo je svoje izdelke 58 obrtnikov. Razveseljivo dejstvo je, da so razen enega vsi iz domačega sreza. Če človek ogleduje to vzorno razstavljen predmete, ne ve, kje bi se ustavljal, ker je vse občudovanja vredno.

Prve paviljone v pritličju zavzema večinoma železna obrt iz Radovljice, Lipnice, Kroke, Lesec in iz Gorij. Posebno pozornost vzbujajo izdelki domače radovljiške pletarne iz vrbovja in pletilstva iz volne, prav tako tudi domači sukneni proizvodi iz Zapuž. Ti izdelki imajo poleg izvrstne kvalitete tudi izredno nizke cene.

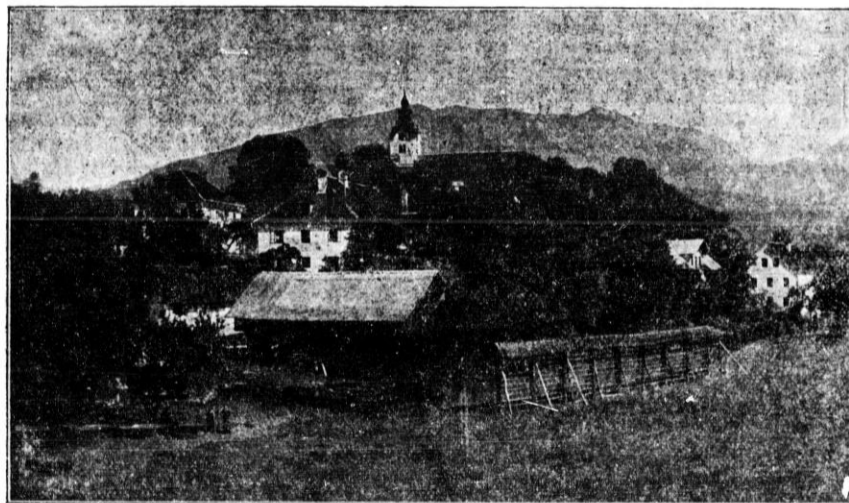
Prav občudovanja vredne izdelke so razstavili domači mizarji. Kakor na velesejmu vidimo tudi tukaj zelo okusne skupine, kot so: spalnica, gosposka in kmečka jedilnica itd. Temu sledijo še primerna tapetniška dela. Tu-

di krojači in šivilje iz Lesec in Radovljice so se izkazali prav dobro. Ravno tako tudi čevljarji iz Radovljice, Gorice in še posebno v obilnem številu iz Ljubnega. Zastopane pa so na razstavi tudi še druge obrti kakor: kolarstvo iz Podnarta z izredno izvrstnim vozom, lesna konstrukcijska tvrtka iz Otoč, pečarski izdelki iz Radovljice in umetna ženska ročna dela iz begunske kaznilnice. Posebno pozornost vzbujajo še kamnovske, slikarske, podobovske umetnine iz Radovljice in žgano slikarstvo iz Jesenic.

Bogata je tudi čebelarstva razstava. Ker slavi ob enem podružnica čebelarskega društva v Radovljici svoj 25 letni jubilej, odkar je bila ustanovljena, so se njeni člani še posebej potrudili, da pokažejo napredek svoje stroke in organizacije. Reči se mora, da se vsakdo v tem oddelku razstave z užitkom rad malo ponudi. Ne smem tudi prezreti umetne vrtinarske, fotografske in knjigoveške razstave, ki vzbujajo splošno pozornost. Hodniki in stene soban so pa okrašene z umetniškimi slikami ter z različnimi stavbenimi načrti in risbami domačih stavbenih podjetnikov. Razstava je vsekakor pokazala, da so naš obrtniki dovolj podjetni in da morajo njihovi izdelki konkurirati s tujimi proizvodi. Treba je le dovolj domačih kupcev. Upamo, da razstava v tem oziru gotovo mnogo pripomogla.

Razstavo zelo obiskujejo tudi tujci. Vsakdo se o njej zelo povoljno izraža. Odprta bo le še nekaj dni (do 15. avgusta). Kdor pride še v tem času v Radovljico, naj ne zamudi te prilike, da si razstavo temeljito ogleda.

Gorenjski tabor v Komendi

Za letošnji gorenjski tabor v Komendi, ki se bo vršil 11. 8. 1935., vlada veliko zanimanje. Ta dan se bo zbralo v Komendi lepo število narodnih noš. Opozorjamo narodne noše, naj bodo zbrane na zbirališču do 3/4 na 8, kjer se uvrste v sprevid. Geslo za nedeljo je: Vse narodne noše v Komendo! Oni, ki žele kosilo, prosimo, naj takoj po dopisnici javijo pripravljalnemu odboru Komenda.

Priglašajo se številni pevski zbori, tako Smednik, Vodice, Izlake, Nevlje i. t. d. Druge se vabimo v prijateljsko družbo.

Dela se bližajo koncu, vse polno rok je vpreženih. Ponavljamo program:

V Soboto 10. 8. 1935: Na vseh vidnih mestih kresovi.

V nedeljo 11. 8. 1935: Ob 5 budnica domžalske godbe. Ob 8. sprejem nadškofa in gostov. Pozdrav predsednika občine. Odhod vseh družtev k službi božji. Ob 9. na prostem nadškofova maša z ljudskim petjem. Govor prevz. nadškofa. Blagoslov spomenika padlim vojakom. V opoldanskem odmoru koncert domžalske godbe na vrtu g. Mejača. Ob 2. pete litanije na prostem, blagoslov evharističnega svetilnika. Otvoritev narodnega tabora pod vodstvom predsednika občine g. Janeza Strcina. Govore: Dr. Miha Krek, Dr. Marko Natlačen. Ob 1/2 4. po taboru prijateljski sestanek vseh udeležencev na vrtu restavracije g. Mejača pri pogrnjenih mizah s priznano komendsko postrežbo, srečolov z bogatimi dobinki, petje pevskih zborov, domžalska godba.

Na svidenje v nedeljo v Komendi.

Tedenske novice

Seja širšega odbora za Simon Jenkovo proslavo v Ljubljani.

V četrtek dne 4. VIII. se je vršila v Ljubljani v lokalu Slovenske Matice seja širšega odbora za Jenkovo proslavo. Te seje so se udeležili predstavniki vseh kulturnih institucij, narodni poslanec g. dr. Franc Semrov, ravnatelj kranjske gimnazije g. dr. Simon Dolar, bivši narodni poslanec g. Janez Brodar, župani iz Sorškega polja in okolice ter nekateri odborniki pripravljalnega odbora.

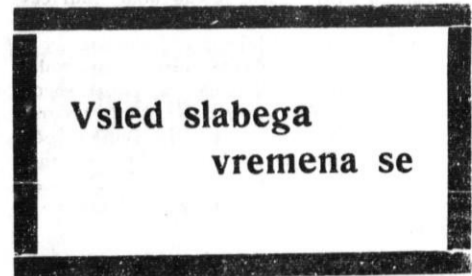
Ob 10 uri dopoldne je predsednik pripravljalnega odbora g. Franc Ločniškar otvoril se-

jo, pozdravil vse navzoče in predlagal za častnega predsednika širšega odbora ravnatelja Slovenske Matice g. dr. Dragotina Lončarja, kar je ta na željo navzočih sprejel in vodil sejo dalje. Ob enem je prevzela pokroviteljstvo nad proslavo univerza kralja Aleksandra I. Širši odbor je najprej sestavil in podpisal proglas slovenskemu narodu, v katerem ga dramatično iz kulturne dremavosti in ga poziva k poživljenju narodne zavesti. Nato je tajnik pripravljalnega odbora predložil proračun, kjer se je mnogo razpravljalo o denarnih virih, ki so neobhodno potrebni za priprave, tako ši-

roko zasnovane proslave. Odbor je s tem v zvezi odposlal spomenico na banovino, v kateri prosi za znatno gmočno pomoč. G. narodni poslanec dr. Šemrov je predlagal, naj se odpošlje prošnja tudi na prosvetno ministrstvo, kar se je vzelo na znanje. On je sploh pokazal mnogo razumevanja za to kulturno prireditve, kajti podprl jo je gmočno in obljubil, da bo v tej zadevi interveniral pri oblastvih. Tudi okoliški župani so obljubili, da bodo vsak po svoji moči pripomogli k proslavi. Dalje sta bila izvoljena v širši častni odbor še zastopnik kamniške občine in predsednik tamkašnje čitalnice, ki jo je Jenko ustanovil. Ob 12 uri je predsednik g. dr. Drago Lončar zaključil sejo, na kar so se vsi v najboljšem razpoloženju in nadi, da bo proslava dosegla višek, razšli.

Znižana vožnja za S. Jenkovo proslavo

Odbor za prireditve slavnosti ob 100 letnici rojstva pesnika Simona Jenka sporoča, da je

**Vsled slabega
vremena se**

prometno ministerstvo dovolilo polovično vožnjo na vseh železnicah kraljevine Jugoslavije. Proglas slovenski javnosti s sporedom se objavi v naših dnevnikih, kakor tudi tednikih. Slavnost se vrši v nedeljo dne 18. t. m., ob slabem vremenu pa prihodajo nedeljo, dne 25. t. m.

KRANJ

Društvo jug. obrtnikov, podruž. Kranj, sporoča vsem prijateljem obrtništva in onim, ki se vsled slabega vremena niso udeležili nedeljske prireditve, da se ta vsled prekinitve nadaljuje v nedeljo 11. t. m. z istim programom pri g. Peterlinu. Nadaljevanje kegljanja za krasne dobitke in druge zabavne igre.

25 let zgodnjega sv. obhajila. Dne 8. avgusta letos je poteklo 25 let, odkar je S. Congregatio de Sacramentis izdala odlok „Quam singulari“ o starosti, kdaj naj se otroci puste k prvemu sv. obhajilu. Ista kongregacija želi, da bi se ta obletnica primerno povdrala in slovesno obhajala, da se evharističnemu Zveličarju zahvalimo za vse čudežne milosti, ki jih je v 25 letih izvršil v dušah otrok povsod tam, kjer so ta odlok izvedli in pustili otroke v siju nedolžnosti k angelski mizi. V ta namen je določila, da naj na praznik Marijinega vnebovzvetja, dne 15. avgusta otroci po vsem svetu prejmejo skupno sv. obhajilo na čim slovesnejši način! Vsi otroci in pa tudi vsi oni, ki so tekoma 25 let bili deležni te milosti, naj 15. avgusta, na praznik Marijinega vnebovzvetja, prejmejo sv. obhajilo.

Dijaški zavod v Kranju. Ko se zopet bliža pričetek šol. leta, so starši, zlasti oni s kmetov, v skrbeh, kako bi svojemu sinu študentu preskrbeli tako stanovanje in tako nadzorstvo in vzgojo, ki bi njihovim željam odgovarjali.

Dij. zavod v Kranju hoče zlasti gorenjskim kmečkim starišem nuditi v tem oziru pogoje, ki so potrebni za uspešno umsko in srčno izobrazbo dijaka: lepe higienske učilnice in spalnice, nadzorstvo pri študiju. Zavod ima za 40 dijakov prostora. Mesečina primerno nizka — do 500 Din. Za nekaj dijakov je še prostora. Prednost imajo kmečki sinovi. Prošnjo za sprejem je poslati na „vodstvo dij. zavoda v Kranju“ do 15. avgusta.

Dr. med. Janko Kalan

špecialist za ustne in zobne bolezni bo otvoril zobozdravniško prakso dne 12. avgusta t. l. v Kranju na Strossmayerjevem trgu št. 4. (Glavnem trgu) nasproti župne cerkve. Vhod poleg ljudskega doma.

POPRAVEK Obrtniško zganjanje

Z ozirom na notico, objavljeno v št. 50. „Gorenjca“ od 27. julija 1955. na strani 2. v dnu drugega stolpca pod naslovom „Obrtniško zganjanje“ izvolite na temelju členov 26. in 27. veljavnega tiskovnega zakona v prvi prihodnji številki Vašega lista v istem delu in pod istim naslovom objaviti naslednje popravke:

Ni res, da na mesta, ki jih zavzemam, nisem bil izvoljen, marveč je res, da sem bil nanja izvoljen že 1927 leta, ter 1951. ponovno imenovan in jih kot tak opravljam še danes.

Ni res, da se izplača boriti se za te visoke funkcije, ker so dobro honorirane, kakor namiguje omenjeni člančič, marveč je res, da

**obrtna veselica
pri „Peterlinu“**

vsa dolga leta opravljam te funkcije le iz čiste idealizma, ker sploh niso plačane oziroma honorirane, niti sem kdajkoli pričakoval, sprejel ali sploh želel prejemati zanje kakršenkoli honorar, nagrado ali plačo.

Z odličnim spoštovanjem Josip Rebek.

Na Lipski velesojem bo vozil avtobus 22. avgusta skozi Ljubljano, Maribor, Gradec, Dunaj, Brno, Prago, Dresden, Leipzig. Vračali pa se bomo skoz Nürnberg, München, Salzburg, Celovec, Ljubljana. Vožnja tja in nazaj stane 950 Din za osebo. Sprejme se samo gotovo število potnikov. Povratek 50. avgusta. Potniki lahko vzamejo poljubno prtljago s seboj. Informacije in prijave pri avtopodjetju Goričan, Tržič.

Jugoslovanska strokovna zveza, Skupina delavcev in nameščencev, se tem potom najvljudnejše zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način podprli našo organizacijo pri njeni prireditvi. Delavstvo vam bo vsem skupaj stotero povrnilo, ker tudi delavstvo bo podprlo tiste, ki njega podpirajo. Torej vsem in vsakemu še enkrat iskrena hvala

Jugoslovanska strokovna zveza.

Hotel „Stara pošta“ uljudno opozarja na vsakodnevni koncert s plesom, ki se vrši ob toplem vremenu na vrtu, ob slabem pa v kavarniških prostorih.

Na razpolago je vedno najboljša kuhinja in izborna pijača ob znani prvovrstni postrežbi. V hotelu „Stara pošta“ je vedno shajališče vseh v Kranj došlih letoviščarjev. Kavarniški prostori so na novo preurejeni in opremljeni. Za mnogobrojen poset se uljudno priporočata Francka in Franc Lieber.

V Komendo. V nedeljo pelje avtobus iz Kranja v Komendo na Gorenjski tabor, kdor želi iti z nami, naj se javi v soboto na upravi „Gorenjca.“

BOJEVNIKI

Bojevniki, ki ste se udeležili svetovne vojne pridite dne 15. avgusta na Brezje. Letos se vrši naša slovesnost ravno tako kakor prejšnja leta. Namesto blagopokojnega voj. kurata Bonača ima pridigo naš tovariš bivši voj. kurat Fran Kogej, ki bo tudi daroval sv. mašo za vse naše pokojne tovariše. Udeležimo se slovesnosti letos v obilnem številu, da se obdolžimo spominu našega pokojnega voj. tovariša in kurata Fran Bonača in vseh drugih tovarišev.

PEVCI! Bodite ob 9 uri v samostanski dvorani, radi pevске skušnje.

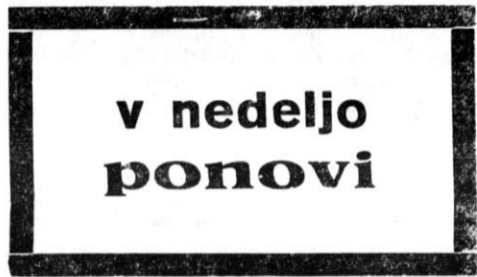
TABOR NA BREZJAH

Za tabor na Brezjah vlada izredno veliko zanimanje in to posebno med našim podeželskim ljudstvom, katero se hode tega tabora v lepem številu udeležilo. Tabor se vrši neprekljivo in ob vsakem vremenu na Vel Šmaren (15. avgusta) ob 11. uri dopoldne in na njem govoriata polkovnik v. p. Dr. Justin, in Dr. Mardan na Brezjah, V. Šmaren, zatorej pridite vsi! ko Natlačen. Možje in fantje, letos bo naš prvi

Šmartno pri Kranju — Predvor

V nedeljo 11. t. m. ob 7 h zvečer nastopijo v Šmartinskem domu v Šmartnem, a na praznik 15. t. m. v Predvorju študentje s Sorškega polja z igro „Vzrok“.

Pred par leti je bila igrana v Narodnem gled. v Ljubljani, kjer je dosegla sijajen uspeh. Snov je zajeta iz današnjega razruvanega časa. Vsak, kdor je igrar le enkrat videl, mu ostane v spominu vse življenje.

**v nedeljo
ponovi**

ŠPORT

M. K. „Ilirija“ priredi v nedeljo 11. t. m. motorno dirko na Ljubelj. Dirka se prične dopoldne ob 10. uri.

Motociklisti se bodo vrnili od dirke ob 5 uri popoldne v Kranj, kjer bo na vrtu hotela „Stara pošta“ sestanek vseh njihovih prijateljev ob zvoku lepe koncertne godbe, h kateri se uljudno vabi vse kranjsko meščanstvo.

Razume se, da bo preskrbljeno tudi za vso drugo zabavo.

V nedeljo vsi na „Šmarjetno goro“, doživeli boste veliko razočaranje.

ŠKOFJA LOKA

Upostavitve prosvetnega društva je bil preteklo nedeljo za kraj izredno mogočen praznik. Točno ob osmi uri zjutraj je zaplapolala društvena zastava, za njo pa je šlo nad 300 članov v povorki k sv. maši v župno cerkev. Godba „Lubnik“ je igrala koračnice, v cerkvi pa iste pesmi kot na Stadionu. Ves sprevid je kazal veselje in dostojnost. Sv. mašo je daroval domačin, g. Kalan iz Puštala in imel tudi primeren nagovor. Po sv. maši so se vključili v povorko še vsi člani, ki so šli preje sami v cerkev, da je bilo nad 400 članov nazaj grede v povorki. V domu se je predsednik g. Kmetič vsem zahvalil za udeležbo in zaključil z vzklikom „Zivel dr. Korošec“ kar smo vsi z največjim navdušenjem ponovili. Zvečer se je vršil v Domu prav prisrčen družabni društveni večer, katerega je obiskal tudi glavar g. Zobec z vso svojo družino. Večer je otvorila godba z državno himno, ki so jo vsi navzoči stoje navdušeno poslušali, nato je g. Kmetič pozdravil vse navzoče in predlagal, da se odpošljejo brzogovorne zahvale in izrazi udanosti knezu namestniku Pavletu, min. pred. dr. Stojadinoviču in notr. min. dr. Korošču. Predlog je bil navdušeno sprejet in ovacij ni hotelo biti konec. Slavnostni govor je imel g. dr. Fajdiga, ki je povedal, kako težko nam je bilo pred 29 meseci, ko so nam zapirali naš dom, in kako se danes tudi on z nami veseli vstajenja naše katoliške prosvete ter vse pozival, da veselo zopet na delo. Razvila se je živahna zabava, godba je pod taktirko g. Pianekija prav pridno igrala. Oder je bil primerno okrašen, pod sliko kralja Petra, odeto v državno trobojuico, je bila slika dr. Korošca. Večer je predsednik zaključil pred polnočjo. V vseh članih in prijateljih društva je prepričanje, da je krivica šele delno popravljena, tudi naš kino hočemo nazaj in še marsikatero krivico se nam mora popraviti. Za vse prestano trpljenje pa prosimo Vsevednost božjo, da obrne v naj prid in naj naše delo blagoslovi. Pri zatvoritvi doma so bili od oblasti pooblaščen g. Debeljak Vojteh, učitelj, Blaznik Avgust, fotograf in Budych Oto, lekarnar ter zastopniki društva g. dr. Fajdiga, Zihel Matevž in Planina Lovro.

40 letnico mature so pretekli teden obhajali. V Crngrobu je imel sv. mašo mariborski škof Tomažič, nato so bili pri svojem sošolcu dr. Demšarju v Ajmanovem gradu pogoščeni, nadaljevali so potem v Škofji Loki. Udeležilo se jih je 24. med njimi 7 duhovnikov. K jubileju jim je tudi mi iskreno čestitamo.

**Ne zamudite!
Keglanje
na dobitke!**

Lavtizar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem ob času turških vpadov.

(Nadaljevanje.)

„Dekleta so brezkrbna“ — je dejala vdova Dolžanka. „Imajo svoje pogovore in ne mislijo dosti, da gre čas naprej. Bodo že prišla če ne danes pa jutri.“

Govorila je tako, da bi potolažila Grašiča. V resnici pa jej je bilo še težje kakor njemu.

Grašič ni bil zadovoljen s to tolažbo. Na dušo mu je legla huda slutnja, ki se je ni mogel iznebiti. Njegova žena Katarina, mati Lence, pa sploh ni mogla več govoriti.

Jutranje solnce je tako lepo vzhajalo, toda ni rasjevalo misli, ki jih je omračeval spomin na pregnanstvo in na vse tisto, kar je bilo z njim v zvezi. Obširen razgled se je odgrinjal na spodaj ležeči veliki gozd, rasprostrt skoraj tja dol do Kranja. Dandanes mu pravijo „Udinboršt“, kjer so imeli v poznejših časih skrivališča slaboglasni rokovnjači. V bližini Kranja sta se vzdigovali gori sv. Marjete in sedanjega sv. Jošta, za njima pa so stale Notranjske gore do Nanosa. V ozadju Kranja se je lesketala Šmarna gora in za Šmarno goro Ljubljana. Ob levi strani je bila razpoložena šenčurska ravnina, segajoča z rodovitnim poljem tja dol do Mengša.

Grašiča vse to ni zanimalo. On je gledal nekaj drugega. Videl je nesrečo svoje domovine, nepak kriške občine in vrh tega izgubo edine hčerke. Najrajši bi bil sam planil med Turke in jim izrgal iz razbojniških rok tisto ki mu je bila naj-

dražja na svetu. Toda saj ni še nobene gotovosti in nobenega zanesljivega poročila. Kaj če je bila to njegova domišljija? Užgala se mu je iskrica upanja. Morebiti pa vendar ni res, kar si predstavlja? Dolžanka pogreša dve hčeri, kljub temu ni tako malodušna kakor on mož in predstojnik občine!

Bilo je poldne in zvonjenje je prihajalo z ravnine. Mogočno je odmeval Kancijanov veliki zvon kranjske farne cerkve. Begunci so odmolili angelovo češčenje, sedli v listje po tleh in zaužili skromno kosilo. Vsi so bili malobesedni, le otroci so dajali nekoliko življenja zapušeni gorski naselbini.

„Ali ne bom danes nič izvedel?“ — se je vpraševal Grašič in hodil gledat, če že kdo prihaja. „Kje je Lenca, kje sta Dolžinovi dve, kje je Balant?“

Tedaj je došla Dolžanova starejša hči Mina. Pozno je došla, pa vendar prezgodaj. Grašič bi bil imel še vedno nekaj upanja, zdaj ga nima nič več. Mina je bila vsa oplašena in raztrgana. Pri-povedovala je razburjeno:

„Nesle smo vsaka svoj jerbas, jez. Rotija in Lenca. Hitele smo od župnišča po klanca.“

„Kdaj je bio to?“ — je vprašal Grašič.

„Včeraj popoldne, saj smo šle kmalu za vami“ — je odgovorila Mina. „Ko smo bile na vrhu klanca, so pridržali trije Turki in nam zastavili pot. Poskakali so raz konje in nas zgrabili za lase. Jaz sem se z vso silo izpulila, letela po bregu navzdol in se skrila v gozdu. Slišala sem vpitje onih dveh in videla, da so Turki z njimi odjahali proti Križam. Tavalala sem po gošči in tam prenočila. Danes sem begala ves dopoldne sem in tja jokala in pre-mišljevala, kam so odpeljali razbojniki Rotijo in Lenca. Še le zdaj sem prišla k vam.“

Strasna zgodba je segala vsem do srca. Grašičeva dva in Dolžanovi pa so se vedli kakor obu-

pani. V prvem hipu skoraj niso mogli verjeti, da se je to zgodilo. Toda prihajali so vedno bolj k zavesti, da je vse gola resnica, to tembolj, ker je kmalu prisopihal tudi Balant s svojimi novicami.

„Skril sem se kmalu, ko ste vi odšli in gledal izza grmovja na pot, ki pelje s Klanca v Križe. Kar zaslišim peket konj. Mimo so prihajali trije Turki. Nisem imel časa, da bi bil pogledal, kakšni so bili, gledal sem to, kar so imeli na konjih. Bili sta dve mladenki z zvezanimi rokami, objokani in razkuštrani. Stopil sem nekoliko naprej, radi razgleda. Z grozo sem spoznal, da je bila ena — ne ustrašite se preveč — da je bila vaša Lenca, druga pa Dolžanova Rotija. Ko so Turki odjahali, sem stegnil glavo iz grmovja, da bi natančneje videl, kam se bodo obrnili. Jahali so proti cerkvi, tam sem jih pa izgubil iz oči. Hudo mi je, da sem vam prinesel tako žalostno poročilo. Toda vest mi je rekla, da moram po pravici povedati, kaj se je zgodilo.“

„Kar šli bomo in iztrgali dekleti iz rok razbojnikov!“ je zavpil Grašič.

„To ne bo mogoče“ — je dejal Balant. „Lahko bi prišli tudi vi v sužnost ali bi se primerilo še kaj hujšega. Zakaj Turkov je preveč, da bi se mogli z njimi bojevati. Okrog in okrog cerkve pa daleč tja po polju imajo postavljene šotore. Potrpimo, morebiti se bo na drug način kaj doseglo.“

Balant ni ostal dolgo pri beguncih.

„Hiteti moram nazaj, da kaj važnega ne zamudim“ — je rekel Grašiču. „Zanesem se sicer tudi na Tineta, ki sem ga pustil tačas na straži, toda najbolj se zanesem na samega sebe. Morebiti izpeljem to, kar mi je prišlo v glavo.“

Pof v Skofji Loki. Nekaj članov te „führerske“ organizacije imamo končno ugotovljenih in tudi kandidate za taborišče imamo. Ko bo naš čas prišel, bomo to objavili. Za vse krutosti, ki jih je še hotela naša JNS uganjati nad poštenimi občani in zavednimi državljanji bomo šele zahtevali zadoščenja. Tudi za pota, ki se v teh dneh delajo proti nam bomo še govorili.

Podražitev piva. Tukajšnje združenje gostilničarjev je na svoji zadnji seji sklenilo, da dvigne ceno piva in sicer za 50 para pri vsaki merici. Čudno se nam zdi, dadvigajo ceno sedaj, ko je skoraj sezona že konec, še bolj čudno pa se nam zdi, da pivovarna to dopusti, ko se že sedaj pije manj piva, ker je še tako predrago. Mi bi svetovali pivovarni, da sama ustanovi točilnico in toči čim ceneje.

TRZIC

Veličasten pogreb smo imeli preteklo nedeljo dopoldne. Pokopavali smo go. Ano Dobrinovo-Udamuljnekovo mamo. Kdo je ni poznal? Blaga gospa je bila velika dobrotnica rezečev in neprestano je izdelovala perilo za domačo in še druge cerkve. Poseben čut in vstrajnost je imela zadnja leta, ka je izdelovala za domačo župno cerkev bogato vezane albe, v katerih je bila spremljana tudi na zadnji poti. Vsem katoliškim organizacijam je bila vedno podpornica, orlovski zastavi kumica in živo je vedno spremljala delovanje katoliških društev. Bolehala je veliko let in zmogla je edino pot k najbližjemu sosedu — v cerkev. Neomejeno je bilo njeno zaupanje v Boga, pri katerem je iskala edino tolažbe in pomoči v težavah zadnjih let. Udeležba pri pogrebu je bila naravnost ogromna. Spremljalo jo je pet gg. duhovnikov in izredno veliko ljudi iz Trziča in okolice. Pogreb se je razvil po Ahačičevi in Cerkvni ulici, pa se še niso mogli vsi razvrstiti v sprevod. Turbno je igrala cerkvena godba, ubrano in žalostno so peli cerkveni pevci in ko je blagi gospe govoril domači g. župnik ob odprtem grobu poslovilne besede in je mali Andrejček glasno klical svojo mamico, katero smo ravno na njen 49 rojstni dan pokladali v jama, ni ostalo nobeno oko suho. Domačim izrekamo svoje sožalje, blaga gospa naj pa uživa zasluženo plačilo pri Bogu!

Smrtna nesreča se je pripetila v soboto v šentanskih gozdovih. Pri posestniku Počivalniku je služil že več let za hlapca Trzičan Klobčavar Jože. Z mladim svojim sohlapecem je v soboto komaj pričel spuščati hlode v dolino, pa ga je hlood zadel naravnost v sence in je bil takoj mrtev. Star je bil komaj 27 let, vedno dobre volje, pa vedno trpin. Bog mu bodi milostljiv!

Za delavski tabor, ki bo v nedeljo 11. t. m. pri sv. Juriju nad Bistrico, vlada v Trziču in okolici veliko zanimanja. Pričetek bo s sv. mašo in cerkvenim govorom točno ob deveti uri dopoldne. Nekaterim najbrže ta tabor ni preveč všeč in begajo delavke, češ tabor je samo za moške. A naše delavke se zavedajo, da v vsakem, posebno še krščanskem, pokretu pomenijo veliko in se bodo tudi tabora polnoštevilno udeležile.

CERKLJE

Občni zbor prosvetnega društva se bo vršil ne petnajstega, kot smo zadnjič pomotoma poročali — ampak 25. t. m.

Nismo „napredni“, pa napredujemo. Naši kmetje so z letošnjimi pridelki, kar so jih do zdaj spravili, prav zadovoljni. Posebno dobro se je obnesla pšenica, ki jo pravkar mlatimo. Včasih smo to delali s cepci pika - poka - pok, zdaj pa z moderno mlatilnico, ki je last Cerkljanske strojne zadruge. Ravno tukaj se vidi, kakšnega pomena je napredujoča zadruga, ne pa „napredna“ pof — čof.

Društvo z dvovrstnimi člani. Pri nekem tukajšnjem društvu imamo dve vrsti članov. Prvi, trinajst po številu, so veliko delali in tudi veliko naredili, pa so jih kar tebi nič meni nič ven brenili, drugi pa že par let niso skoraj nič delali in še nič ne delajo in izgleda, da tudi ne bodo, pa jih niso ven zmetali. Kdor hoče uganiti, katero je to društvo, naj najprej poišče, v čigavem jabolku visi približno peddeset metrov „strganih rorov.“

Napredek. Včasih je ob volitvah volilna komisija imela polno dela, zdaj je od dolgega časa, ker ni bilo volilcev, igrala šah. Včasih je občinski tajnik koracal peš, danes se drajla z motorjem. Včasih smo na občinskih sejah razpravljali o gospodarstvu, danes pa razpravljamo o časopisnih vesteh. Včasih so na občinske seje hodili le moški, danes pa že tudi ženske. Včasih so pri občinskih sejah govorili le odborniki, danes bi pa najraje samo sejni pisar. Včasih so občinski odborniki ostajali na sejah do konca, danes odhajajo, če jim ni vse všeč. Včasih smo imeli lesene paže pri kobiljih kočih, danes pa jih imamo v cerkljanski občinski pisarni.

Naša polinteligence. Nekateri izmed naše cerkljanske polinteligence na cesti napadajo

mirne ljudi s psovkami in grozljami. Odzvaljajo tudi s psovkami. Boje se, boje. Bav - bav jih bo snedeli!

Uganke. Ali se je v Cerkljah rodil kak javen tat? (Nobeden). Ali imamo v Cerkljah kaj ovaduhov? (Nič). Kdo Cerkljancev bi šel zmerom rad v ris? (Nobeden). Katera deklet iz Cerklj se s pudrom maže? (Nobena). Ali se fazani vozijo z motorji? (Ne). Ali fazani letajo po vasi? (Ne). Ali ne ustreliš lažje fazana kakor kravo? (Ne).

Vodovod. Vse izgleda, da bomo rajši še naprej pili gnojnico, ki priteče iz novega modernega kopališča, kot pa da bi napravili vodovod, za katerega nam je banovina odobrila že tri in sedemdeset tisoč dinarjev. Pika.

NAKLO

Svečanost: Naši vrli gasilci bodo obhajali letos 25. letnico svojega požrtvovalnega delovanja za blagor bližnjega. Bogu v čast, bližnjemu v pomoč je geslo, ki spremlja enajstere člane že skozi 25. let. Lep je ta jubilej in vreden, da ga dostojno proslavi ne samo društvo, ampak cela fara. Prvotno so nameravali to storiti 4. avgusta. Radi drugih mnogoštevnih prireditvev pa so praznik preložili na 18., za slučaj slabega vremena pa na 25. avgusta. Ta dan bo slovesna blagoslovitev nove druge motorne brizgalne, velika vrtna veselica etc. Ker podrobni program še ni v celoti izdelan; ga bomo objavili prihodnjič. Na vsak način bomo počastili jubilate na skromen, čisto gasilski način. Predlagamo so bili vsi enajstere člani, ki že četrto stoletja vršijo delo usmiljenega samaritana, na najvišje mesto v odlikovanju. Toda žalibog je kranjska gasilska župa pokazala za to tako malo zanimanja, da je dotična vloga obtičala kar v župnih predalih. Toda, to ne bo motilo niti nas, niti jubilate same — hvaležnost ljudstva in zavest, da so storili toliko dobrega za slehernega v nevarnosti se nahajajočega brata jim bo zadostno odlikovanje, ki jim bo dalo še večjega ognja in navdušenja za nadaljnje delo. Bog Vas živi! — dragi gasilci! — na svidenje 18. avgusta v Naklem.

KRIZE

Izgubila se je. Dne 29. julija zvečer je odšla neznanu kam 74 let stara Mežnarjeva Lenka iz Gozda; je slaboumna. Domači in sosedje so preiskali skoraj vsa Kriško goro, a o izginuli ni ne duha ne sluha. Ravnotako so preiskovali tudi vozniki iz Trziča in drugod, a dosedaj še ni nobenega rezultata. Kakor orožnikom je bilo naznanjeno tudi občinu; ne vemo pa, kaj je županstvo storilo, da bi se Lenka našla, ako že ne živa, vsaj mrtva, ker se je lahko tudi ponesrečila. Ako bi mogoče kdo kaj vedel ali našel kakšno sled za izgubljeno, prosimo, da naj to sporoči občini, orožnikom ali njenim domačim.

Prosiava 25. letnice. Na praznik Vel. šmarna bodo imeli otroci slovesno sv. mašo in skupno sv. obhajilo v znamenju 25. letnice, ko je leta 1910 sv. oče papež izdal okrožnico o pogostem skupnem prejetanju sv. obhajila. — Popoldne istega dne bo vsa šolska mladina trziškega kraja imela svoj tabor pri sv. Juriju nad Bistrico pri Trziču, v katerega bližini se nahajajo razvaline znamenitega Lambergovca gradu Gutenberg, kateri je tolikokrat omenjen v povesti „Junaška doba Slovencev“, ki se povsod z zanimanjem čita; saj je domača zgodovina.

Nabiranje novih članov Kat. prosvetnega društva. Može in žene, fantje in dekleta že od 15. leta naprej, ki imate veselje do društvenega dela, se vabite, da se vpišete v društvo — čimprej ker bo 18. avgusta občni zbor. Za redne člane znaša članarina letno Din 5.—, sprejemajo se tudi podporni in ustanovni člani, kar je posebno priporočljivo še za one, ki do aktivnega dela nimajo časa ali veselja. Vabljeni in pozdravljeni!

KRIZE - GOLNIK

Krajevna protituberkulozna liga v Križah priredi v nedeljo 11. avgusta ob treh popoldne vrtno veselico na Golniku. Na sporedu je tekmovalne okolišnih pevskih društev, nastop kriške mladine, trziška godba, tekmovalno streljanje ter razne druge zanimive točke, ki bodo vsekakor nudile obiskovalcem dovolj zabave in prijetnega razvedrila. Prireditve se zaključijo z veliko iluminacijo. Ker je prireditve izključno dobrodelna in je ves čisti dobiček namenjen humanitarnim in socialnim potrebam ter pobijanju tuberkuloze, se občinstvu obisk te svojevrstne prireditve toplo priporoča. Opozarjamo, da je prireditve vstopnine prosta in da je za solidno potrebo vsestransko preskrbljeno. — V slučaju slabega vremena se vrši prireditve 15. avgusta ob isti uri.

VELESOVO

Vprašanje vodovoda. Tudi pri nas občutimo sušo, posebno če odpremo vodovodno pipo, pa nič ne priteče vode; treba bi bilo poiskati nov pomožni vrelec, da ne bi imeli ob času daljše

suše res suhovoda, kot pravijo nekateri hudomušneži.

Blagoslov nove stavbe. Pretekli teden se je slovesno blagoslovila nova stavba gospodarskega poslopja g. Cirila Vidica; blagoslovitvi so prisostvovali vsi stavbeni mojstri, ki so pri stavbi imeli zaposlenje in še več drugih gospodov.

Poročila sta se v sredo v Velesovem Anton Cebulj, dolgoletni cerkvenik in organist, in gdč. Ivana Valenčič, tukajšnja učiteljica. Na novi življenski poti jima želimo vso srečo.

TRSTENIK - POVLJE

V nedeljo 18. avgusta t. l. bo slovesna blagoslovitev planšarskega stana na poveljski planini „Velika poljana“ s sv. mašo na prostem Maša bo okrog 9. ali 10. ure Blagoslovitev bo opravil dr. Janko Arnejc. V slučaju slabega vremena bo blagoslovitev teden pozneje t. j. 25. avgusta.

Planina „Velika Poljana“ leži na zapadni strani Storžca v višini 1500 metrov. Za lastnike je precejšnjega gospodarskega pomena saj preživi skozi 5 mesece do 40 glav živine. Ta planina je zelo zdrava in nihče ne pomni, da bi živina kdaj obolela za kako boleznijo. Planino so lastniki zadnja leta znatno povečali in zboljšali. Postopoma so gozd spreminjali v pašnik. Leta 1935, so začeli pod vodstvom agrarnih operacij v Ljubljani graditi nov planšarski stan, ki ima 5 sobe in hlev za 30 glav živine. Nova planinska kočja je stalno oskrbovana in nudi turistu vse ugodnosti. Vsi ki ste navdušeni turisti in ljubitelji naših lepih planin, ste vabljeni k tej izredni slovesnosti, ki je edinstvena v Storžčevem kraljestvu.

Naš kraj je zelo zdrav — pravo, zdravilno letovišče. To nam priča majhna umrljivost, pa veliko rojstev. V naš kraj štorcklja rada prihaja. Med setvijo so na Povlju štirji dvojčki zagledali luč sveta, in to pri dveh sosedih. Bodimo zadovoljni, še bo svet stal! To živčava, igranja in vekanja.

ŠENČUR

Po katastrofalnem potopu JNS fregate. Stara korumpirana JNS je zatoniła v morje večnosti. Potrti zdihujejo nesrečni brodolomci nad žalostno razvalino najsrampotnejšega zmago-slavlja JNS-režima. Šenčurški dogodki — o katerih nam „Gorenjec“ objublja zanimive podatke, ko se odpro arhivi, nam bodo gotovo prikazali v jarki luči vso proslulo teroristično delovanje tistih denuncijantov (Gorenjec jih pravilno imenuje gangsterjev), ki so na kreni večer nenadoma umolkni. Plačilo — hrabri „maherji“ — je prišlo, dasi niste pričakovali! Bič strahote, ki ste ga tako neumorno vihteli nad svojim narodom, je udaril po vaših glavah in vas iz te zagate ni več mogla rešiti niti — POFarska himna.

Trnasti prijatelji sadja. Ko črešnje dozore, jih oblegajo toliko časa, dokler niso obrane popolnoma. To delajo ponočni ptiči. Za njimi nastopijo novi požeruhi. Še nedozorjena jabolka klatijo kar pred — gospodarjevimi očmi. Čudno, kaj ne? Vendar poslušajte! Prav lepo mora lastnik molčati, sicer se utegne zgoditi, da se zameri sosedom. Takoj bi ga proglasili za „vohrnijo“, brezsrčneža in ne vem kaj še vse. — Oni dan se je zgodilo, da so se paglavci zmaščevali nad gospodarjem, ker jih je prekmalu nadrevil izsojega vrta. Ko ni bilo nikogar doma, so vzeli uzmoviči vsak svojo šibo, močnejši celo „parajkel“, ter z njimi namlatili v hlevu živino. Udrihali so tako, da so mukanje živine slišali domači na polje. Predrzo početje mladih vagabuntov naj preprečijo gospodarji sami na najenostavnejši način prijateljem tuje lastnine ob tako korajznih obiskih krepko naviti uro.

Občinska seja se je vršila 2. avgusta v prostori g. Umuika. Seja je bila tajna.

Prosveta

Društva — pozor!

Izobraževalna ali prosvetna društva, ki so bila ali razpuščena ali katerih delovanje je bilo ustavljeno vsled znanih nasilj, bo gotovo zanimalo, kakšne taksne obveznosti ob prireditvah še obstoje in kako se je prirediteljem ob pripravah zadržati, da ne zadenejo ob kazenska določila taksnega zakona, obrtnega zakona in zakona o ustanovitvi državne razredne loterije (uradni list 1922/15) ter po pravilniku o zasebnih loterijah (Službene novine od 5. 7. 1932).

I. Vsaj teden ali 14 dni pred prireditvijo je nasloviti Okrajnem glavarstvu s 5.— Din kolekovanu vlogo, v kateri se javi, kaj se bo prirejalo (kratek opis programa na pr. petje, igrokaz, prosta zabava). Tej vlogi se priloži še en kolek za 5.— Din kot taksa za dovolilo po tar. post. 99.

II. Čim prejme prireditelj to dovolilo, naj s kratko toda takse **prosto vlogo prireditvev** prijavi na pr. v Skofji Loki tamošnji davčni upravi, v Gorenji vasi, Zeleznikih, Jezerskem, Trziču pa dotičnem oddelku finančne kontrole, kajti oddelki na sedežu davčnih uprav prijave sprejemajo.

Hkrati s prijavo je nabaviti ustrezajoče število vstopnic monopolske izdaje, kajti samo te se smejo prodajati. Vstopnice privatne izdaje se smejo prodajati le tedaj, kadar se taksa iz tar. post 99 a izjemoma ne pobira, to je

1. ob predavanjih in razstavah, ki služijo v poučne, prosvetne in gospodarske namene;

2. zabave na vaških slavnostih, cerkvenih in šolskih slovesnostih, proslavah in narodnih svečanostih, če se prirejajo na krajih, ki so zato določeni;

3. cerkvene koncerte (v cerkvah) javne vaje sokolskih društev in koncerte domačih pevskih umetniško glasbenih društev, če se prirejajo brez plesne veselice;

4. vstopnice v državne, banovinske in občinske muzeje;

5. prireditve društva Rdečega križa samo ob dneh, določenih za nabiranje prispevkov. 6. državna in banovinska narodna gledališča, kakor tudi gledališke predstave vaških čitalnic. Če dajejo ta gledališča svoje prostore drugim ustanovam in prirediteljem v najem, se plačuje taksa po tar. post. 99 a.

Glede vaških čitalnic je treba pojasniti, da je dravska finančna direkcija v Ljubljani dne 8. novembra 1932 pod 144550/V izrekla, da se Sokol ne more okoristiti z oprostitvijo, za svoje gledališke predstave z ugodnostjo, omenjeno v gornji 6. točki, če ima pod svojim okriljem tudi vaške čitalnice. Iz tega bi se moglo sklepati, da one vaške čitalnice, ki so samostojne, morejo uživati ugodnost iz točke 6 gornjega pojasnila, ki je soglasno z 4. pripombo k tar. post. 99 a taks. zakona.

Končno je važna izmera takse, ki znaša za vse prireditve, ki se prirejajo v katerikoli namenu, 20% po točki 1 tar. post. 99 a, ker 10% taksa je po § 11 zakona o izpremembah in dopolnitvah taks. zak. dne 20. 2. 1934 ne obstoja. H tej taksi se plačuje še 5% na kontrolna taksa in v tednu Rdečega križa (letos od 15. — 21. 9. 1935.) pa na vsako vstopnico po 0,50 din več.

Ker taksni zakon v točki 1 tar. post. 99 a naštevava „gledališke predstave prosvetnih društev“, ki da imajo plačevati 20%—no takso, tedaj se vsiljuje vprašanje, kakšna je razlika med vaško čitalnico in (vaškim) prosvetnim društvom? Za samo čitanje ne more biti takse.

III. Ono društvo, ki loče ob prireditvi kake razstave, sejma, ljudske veselice ali zabave točiti alkoholne pijače, mora začasno vložiti prošnjo pri okrajnem glavarstvu za tako dovolilo. Kolek znaša za državo 105 Din, za banovino pa 100 Din. Če tako dovolilo prejme, naj ga odda pristojni finančni kontroli s posebno novo prošnjo za podelitev točilne pravice p tar. post. 62 tak. zak. Kolek na prošnjo 5.— Din. Ob podelitvi in ukoriščanju take točilne pravice pa bo treba plačati še posebno takso 200 Din. Zato naj se taka dovolila išče le ob prireditvah večjega formata na pr. če krajevni krčmarji tega posla sami ne zmagajo ali kjer to narekujejo posebne prilike.

IV. Tombole se odslej ne dovoljujejo, pač pa srečolovi, toda v silno skrcenem obsegu. Za dovolitev je treba vsaj kake dva meseca prej zaprositi ministristvo za kmetijstvo, naštetih število srečk, vrednost srečk ter izjaviti kakšni bodo dobitki — stvarni ali denarni. Če je za dobitke denar tedaj je plačevati po tar. post. 99 č še 25% od izžrebanih dobitkov. Veliko bolj zabaven je takozvani ribolov, ki ni zavisen od sreče in ne podlega loterijskim predpisom ter taksam. Kdor proti predhodnemu plačilu pomakne trnjek v zastrt kot, mu sme skrivalec obseliti jurja na trnjek — če se društvu to seveda izplača.

Prirejanje srečolovov brez dovolila ali prekoračenje izdanega dovolila je kaznjivo.

V. Kinematografi pravtako plačujejo 20%—no takso poleg 5%—ne kontrolne takse, vrh te pa še 4% banovinsko takso od vrednosti vstopnic.

Na ostale prireditve, ki so podvržene državnim veselični taksi, pobira banovina 40%—no doklado.

VI. Plesnih prireditvev ne omenjamo več nego v toliko, da so podvržene banovinski davščini, ki jo pobira županstvo poleg banovinske takse za prekoračenje policijske ure.

Ob tej priliki bi glede plesnih prireditvev pripomnili samo to, da jih celo gostilničarji smatrajo za konkurenčno sredstvo in vabo. Banska uprava zahteva od svojih podrejenih organov, naj plesne prireditve, četudi samo slučajnostne, strogo nadzirajo in da se morajo takse vselej plačevati, kadar se ljudje zbirajo in dohajajo radi zabave s plesom. Pri tem da ni važno, če je prireditev plesa

plakirana ali ne. Banska uprava je mišljena, da baš nedeljski plesi v podeželskih gostilnah dajejo neizbežno priliko za čezmerna popivanja in veseljačenje ter zapravljanje težko zasluženega denarja. Pravi, da se taki plesi pogosto vrše v tesnem, z dimom in alkoholom prepojenem ozračju, so radi tega zdravju škodljivi in naj se z energičnim predpisovanjem taks ta nezdrav pojav v narodu odpravi.

S to naredbo, ki jo je izdala banovina dne 14. novembra 1930., se prav jasno kaže, kje je treba nalagati takse in kje jih je treba zniževati, če ne že naravnost ukinjati. S tem nikakor ni naš namen izražati, naj se krčmarje materijelno udarja, pač pa naj se zdrava, za narod in državo koristna prosveta z vsemi ugodnostmi podpira.

Društvom in prirediteljem

je treba vedeti, da tudi letos v smislu čl. 42 zakona o društvu Rdečega križa ta organizacija priredi teden Rdečega križa in sicer v času od 15. do vštete 21. septembra 1935.

V tem tednu ne more nobeno društvo vršiti svojih prireditev razven v sporazum z rdečim križem in za rdeči križ. Na vse vstopnice v gledališča, kinematografe in na vse ostale zabavne prireditve, ki se vrše v označenem času, se plačuje ne glede na vrednost vstopnice za Rdeči križ po 0.50 dinarja.

Gospodarstvo

Žganje — občinska in banovinska trošarina

Odkar se je špirit (brez poviška trošarin) tako občutno podražil si marsikak kmetovalec nabavi rozine ali fige za žganjekuho. Tako žganje pa ni prosto občinske in banovinske trošarine, kar je banska uprava pojasnila ponovno in sicer slednjic dne 29. julija 1935. Samo iz domačega sadja in za dom skuhano žganje je trošarin prosto. Vsako drugačno žganjekuho je treba predhodno prijaviti in plačati po žganjekuhi obe trošarini, ki znašata skupno 10 Din za liter čistega alkohola.

Društvo vlagateljev denarnih zavodov v Ljubljani

opozarja vlagatelje na veliko važnost njihove organizacije. Baš sedaj je nujno potrebno, da se vsi upniki denarnih zavodov strnejo v eno vrsto, ker se bodo na eni strani v najbližji bodočnosti objavili zakoni o bankah in denarnih zavodih, pri katerih bo treba z veliko pazljivostjo gledati na interese vlagateljev, na drugi strani pa se bo v najkrajšem času reševala usoda več denarnih zavodov, ki so prosili za zaščito. Opozorjamo vlagatelje, da se sanacija nekaterih zavodov utegne izvršiti v škodo vlagateljev, ker zakon predvideva možnost, da se pretvori 40 % vlog v rezervni sklad, glede katerega pa je zelo vprašljivo, ako bodo iz njega mogli vlagatelji dobiti vrnjene svoje vloge. Društvo vlagateljev denarnih zavodov v Ljubljani je na merodajnih mestih že interveniralo pisмено in osebno, da se naj te sanacije ne izvedejo v breme vlagateljev in tudi tem potom apelira na pristojne gospe, da sanacije denarnih zavodov, ki bi se morale izvršiti zgolj v breme vlagateljev, ne dopuste. Gg. člani našega društva in vsi vlagatelji dobe podrobne informacije glede posameznih sanacijskih predlogov v društveni pisarni (Ljubljana Kraja Petra trg št. 5, pisarna gda notarja Ušlaka) in se naprošajo, da podpro prizadevanje društva, da ne pride do takih sanacij, ki bi globoko zarezale v pravice in premoženje vlagateljev.

Sprejem gojenk

v kmetijsko-gospodinsko šolo v Marijanišču v Ljubljani

S 1. novembrom 1935 se prične štiriinšestdeseti tečaj kmetijsko-gospodinske šole, ki bo trajal 10 mesecev.

Sprejete gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom šolskih sester iz reda sv. Franciška. Zavod je v posebnem posloju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani.

Teoretični del pouka obsega verouk, vzgojeslovje, računstvo, knjigovodstvo in kmetijsko gospodarstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo, živinorejo in živinozdravstvo, zdravoslovje, poljedelstvo in kmetijsko kemijo.

Gojenke se praktično vežbajo v kuhanju, ročnem in strojnem šivanju, krojnem risanju, pranju, likanju, v mlekarkstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu itd. Vadijo se tudi v ravnanju z bolniki in bolno živino.

Popolna oskrbnina znaša mesečno 500 Din. Del oskrbnine lahko poravnajo starši tudi v živilih. — Manj imovitim gojenkam bo zavod mesečnino po možnosti znižal.

Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj obleko, perilo, obutev, potrebno za delovnik in praznik. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh, 4 preveleke za blazine, 4 brisače, 4 servijete, ki so lahko tudi iz domačega platna.

Dekleta, ki hočejo vstopiti v gospodinsko šolo morajo:

1. dovršiti 16. leto; 2. predložiti zadnje šolsko izpričevalo; 3. predložiti zdravniško izpričevalo; 4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih doseđani poklic; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja; 6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnoručno pisane, nekolekované prošnje za sprejem naj se vpošljejo na vodstvo gospodinske šole Marijanišča v Ljubljani.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0.50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Važno! Modroce! Otomane, spalne divane itd. izvršuje solidno in po nizki ceni Bernard Maks, tapetnik, poleg Stare pošte, Kranj.

Trgovski lokal ali lokal za pisarno se odda v Prešernovi ulici. Točen naslov v upravi lista.

Priporočam svojo zalogo vseh vrst dežnikov. Sprejemajo se popravila in preobleke. Izvršujem jih točno in solidno.

Jenko Alojzij
dežnikar
(Poleg trgovine g. Jazbec)
KRANJ

Iščem privatno stanovanje in dobro hrano za Kranj. Naslov v upravi Gorenjca.

Stanovanje za delavsko družino z dvema sobama in kuhinjo se odda takoj. Stara cesta 18 Kranj.

Iščem kmečko deklo za vsa kmečka dela posebno za molžo. Nastop takoj. Naslov v upravi lista.

Vinsko klet z gostilno v Kranju ali na Gorenjskem iščem, sme biti tudi ločeno. Ponudbe na Jure Klarič, Mirna, Vinarska zadruga otok Vis.

Kupim večjo množino kostanjevih drva 1 - 1.20 dolžine 10 - 50 cm premera oljupljeno. Plačilo proti duplikatu voznega lista. Naslov v upravi.

Kdor zida

hišo, sebi ali drugim, mu zasteklim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prirezane. Mizarji pri šipah popust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko vseh vrst.

Prepričajte se, prihranili boste.

Hlebš - Kranj

Ako zidaš hišo, naroči zidake in strešnike pri domači

opekarni Zabret-Bobovk

Zarezniki in bobrovec z večletno garancijo in po konkurenčnih cenah.

„KARITAS“

Zavarovanje „KARITAS“ je oddelek Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. „KARITAS“ goji: 1.) posmrtninsko, 2.) dotno in 3.) starostno zavarovanje. — V zavarovanje „KARITAS“ lahko pristopi vsaka zdrava oseba v starosti od 7 do 80 let. Najmanjši mesečni prispevek je Din 5.-. Mesečni prispevki so stalno enaki. Špekulacija z bolnimi osebami je izključena. Jamstva je Din 60.000.000.-. „KARITAS“ goji le pravo, solidno zavarovanje. Ustanovljena je bila kot protiutež raznim samopomočem ter je kot taka dosegla že sijajne uspehe. Samopomoči so že po večini propadle, „KARITAS“ pa se je tako razširila med našim ljudstvom, da je v resnici postalo pravo ljudsko zavarovanje. Če želite točnih pojasnil navodil za zavarovanje „KARITAS“ se obrnite na

glavnega zastopnika za Kranj in okolico
g. Herlec Emerika, Kranj, Huje št. 13.

Usnjarska in čevljarska zadruga

„Runo“

r. z. z. o. z. v Tržiču

priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah, kozine za pletene sandale usnje za površnike, boks, ševro, juhtovino, galanterijsko usnje itd. Obiščite nas!

Kis za vlaganje

kumarc in sočivja, dobite garantirano pristnega v delikatesi „PRI PUŠČAVNIKU“

Albin Terčon, Kranj

Cviček

pravi dolenski, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani, Frankopanska ulica 11.

Ženini in neveste

vse potrebno dobite v I. zlatarski delavnici na Gorenjskem

B. Rangus, Kranj

Istotam lepa izbira ur, zlatnine, srebrnine, očal, toplomerov, „Bleikristall“ jedilni pribor v srebru in Chromu itd. — V Vašem interesu je, da si pred nakupom ogledate res veliko izbiro po solidni ceni. Popravila se strokovno in točno izvršujejo. — Kupujem staro zlato in srebro.

Pri Jazbecu
V KRANJU

za šolarje

najcenejše obleke, največja izbira.

Za dijake posebno lepe športne obleke.

Prepričajte se sami na licu mesta, kar bo v Vašo korist.

Priporoča se
Albin Jazbec, Kranj

Največje veselje je na spomlad

nositi čevlje, kupljene v trgovini

Franc Strniša - Kranj

Vsi izdelki: opanke, sandale, kapucin čevlji so DOMAČE ROČNO DELO. — Prepričajte se o dobri kvaliteti tudi Vi!

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.